

Ústní část maturitní zkoušky z ČJL (školní rok 2025/2026)

U ústní části maturitní zkoušky z ČJL si žák vylosuje jeden **pracovní list**, který obsahuje **název autora a díla**, o kterém bude ústní zkouška pojednávat. Zde se vychází z žákova odevzdaného seznamu 20 přečtených děl ze školního kánonu, která byla vybrána na základě zadaných kritérií.

Pracovní list obsahuje dvě části – v první jde o **úryvek uměleckého textu**, např. část básně, eposu, sonetu, povídky nebo románu, ve druhé o **úryvek neuměleckého textu**, např. odborného textu, článku z novin nebo z internetu. Žák v odborné rozpravě se zkoušejícím oba výňatky detailně rozebere.

V případě **uměleckého textu** se primárně vychází z předem neznámého výňatku, který žák zasadí do kontextu díla, určí literární druh a žánr, promluví o hlavním tématu včetně relevantních vedlejších témat, upozorní v textu na významné motivy, probere časoprostor, charakteristiku postav, v próze určí vypravěčskou situaci, typy řeči, tempo vyprávění atd., v poezii rytmus a rým, evtl. další významné formální znaky u vybraných žánrů (např. sonet, balada...), u dramatu jeho druh apod. Upozorní na výrazné umělecké a jazykové prostředky ve výňatku. Následně zařadí dílo do kontextu tvorby daného autora i jeho současníků a přiřadí ho k odpovídajícímu uměleckému směru, který dokáže výstižně charakterizovat. Dále posoudí souvislost či nesouvislost mezi výňatky.

V případě **neuměleckého textu** pak jde o určení objektivních a subjektivních slohotvorných činitelů, funkčního stylu, postupu a útvaru s důrazem na použité typické jazykové prostředky.

Pracovní list má rozsah jedné strany A4 a žák má čas 15-20 minut (žáci s SVP) na přípravu. Samotná ústní zkouška pak trvá 15 minut.

Nedílnou součástí hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka jsou i **komunikační dovednosti maturanta ve svém rodném jazyce**.

Hodnocení:

Výslednou známku navrhuje zkoušející a konzultuje ji s přisedící/přisedícím. Po vzájemné shodě navrhují známku maturitní komisi, která o ní definitivně rozhodne. V případě sporu má rozhodující hlas předseda/předsedkyně komise.

Výborně: žák odpovídá na zadané otázky a řeší úkoly z pracovního listu **samostatně, bezchybně a v plném rozsahu**

Chvalitebně: žák odpovídá na zadané otázky a řeší úkoly z pracovního listu **správně, nebo jen s ojedinělými nedostatky**

Dobře: žák **v zásadě** odpovídá na zadané otázky a řeší úkoly z pracovního listu, ale objevují se chyby, nebo potřebuje pomoc zkoušejícího

Dostatečně: žák odpovídá na zadané otázky a řeší úkoly z pracovního listu **povrchně a se značnými nedostatky, nebo se od nich odklání**

Nedostatečně: žák na zadané otázky **odpovídá nesprávně nebo vůbec, nedokáže řešit úkoly** z pracovního listu a **není schopen reagovat** na žádnou pomoc zkoušejícího